

GEOGRAFISK OG YRKESMESSIG MOBILITET BLANT ARBEIDSLEDIGE

Inger Cathrine Kann, Therese Dokken, Johannes Sørbø og Jun Yin

Sammendrag

I denne artikkelen undersøker vi hvordan mobilitet varierer mellom ulike grupper av arbeidsledige som mottar dagpenger. Vi ser både på geografisk og yrkesmessig mobilitet. Vi ser at sannsynligheten for både geografisk og yrkesmessig mobilitet øker når dagpengeperioden nærmer seg slutten.

Vi finner at flytting er den mobiliteten som benyttes minst, og som i størst grad utsettes til dagpengeperioden går mot slutten. Samtidig som det er lav sannsynlighet for å flytte blant de arbeidsledige, viser de stor fleksibilitet når det gjelder pendling og spesielt yrkesmessig mobilitet. Mange begynner å jobbe i et annet yrke enn det de hadde før de ble ledige. Dette kan vise seg å være en viktig egenskap ved den norske arbeidsstyrken, for eksempel i møte med framtidig automatisering og digitalisering. Arbeidsledige er mer mobile når arbeidsledigheten er høy. Når det gjelder endring i arbeidsledighet, er resultatene usikre og sprikende, bortsett fra at menn har økt sannsynlighet for å pendle når ledighetene øker.

Det er stor variasjon i mobilitet mellom ulike grupper arbeidsledige. Vi finner at de som har ektefelle og barn i større grad bytter yrke og i mindre grad pendler og flytter. Yrkesmobilitet og flytting er mindre vanlig for permitterte, men de pendler derimot oftere enn ordinære ledige, og har som forventet langt større sannsynlighet for å få jobb lokalt i samme yrke.

Både høy utdanning og høy inntekt før man ble ledig gir økt sannsynlighet for å være mobil, både yrkesmessig og geografisk. Det kan henge sammen med at de taper mer økonomisk på å være arbeidsledig, og at de har flere jobber å velge mellom enn personer som har lite utdanning og lav inntekt.

Mobiliteten varierer mellom arbeidsledige i ulike fylker. Flytting er minst vanlig i Oslo og Akershus og mest vanlig i Finnmark, mens pendling er mest vanlig i fylkene rundt Oslo og Akershus. Rogaland, som opplevde en svært kraftig økning i ledigheten i perioden vi ser på her, har lite flytting sammenlignet med andre fylker.

Innledning

Mot slutten av 2014 gikk Norge inn i en nedgangs-konjunktur drevet av fallende oljepris og fallende oljeinvesteringer. Dette resulterte i en betydelig nedgang i sysselsettingen i oljerelaterte næringer i årene 2015 og 2016, og en kraftig økning i ledigheten på Sør-Vestlandet. Samtidig så vi at svak kronekurs og lav rente bidro til lavere eller stabil ledighet i andre deler av landet.

De store geografiske forskjellene på arbeidsmarkedet har ført til mer oppmerksomhet på viktigheten av mobilitet i arbeidsmarkedet. Vi ønsker å se hvordan mobilitet varierer mellom ulike grupper av arbeidsledige i perioden januar 2013–oktober 2017. Vi ser både på geografisk og yrkesmessig mobilitet. Vi beregner sannsynligheten for å flytte, pendle eller bytte yrke på ulike tidspunkt i ledighetsforløpet, og vi ser også på hvilke individuelle og kontekstuelle faktorer som påvirker hvor lang tid det tar fra en person blir registrert som arbeidsledig til personen flytter, pendler eller bytter yrke.

I perioden 1986–2002 flyttet i gjennomsnitt 3 prosent av arbeidstakerne i Norge fra et fylke til et annet hvert år (Machin m.fl. 2012). Huttunen m.fl. (2016: 14–15) finner tilsvarende nivå når de ser på flytting i perioden frem til 2008. Vi studerer kun de arbeidsledige som mottar dagpenger, det vil si at tallene vi presenterer på mobilitet i artikkelen ikke er direkte sammenlignbare med hvor mange som flytter eller bytter yrke samlet sett i Norge. Mange både flytter og bytter yrke uten at de har blitt arbeidsledige, og mange som får beskjed om at de vil miste jobben vil finne en annen jobb før de blir arbeidsledige. De gjør det både når de ønsker å bytte og særlig ved varsel om oppsigelse, der mange vil få jobb før oppsigelsesperioden går ut. Vi ser kun på de som har meldt seg arbeidsledige og mottar dagpenger. Dette fordi det er en viktig gruppe for NAV å ha kunnskap om. De som klarer å skaffe seg nytt arbeid før de blir arbeidsledige vil ikke synes i NAVs registre, og har heller ikke behov for hverken oppfølging eller økonomisk bistand fra NAV.

Hva påvirker mobiliteten blant arbeidsledige?

Ifølge humankapitalteorien vil en person bytte arbeidsplass dersom nytten av å gjøre det er større enn kostnaden. Dette gjelder både ved avgjørelser om å flytte geografisk (geografisk mobilitet) og å bytte yrke (yrkesmessig mobilitet). Det er mange faktorer som påvirker nytten og kostnaden ved å flytte eller bytte yrke, men det å miste jobben er en viktig faktor, fordi alternativkostnaden ved å bytte arbeidsplass reduseres. I perioder med høy vekst i arbeidsledigheten i ett område forventer man derfor at forskjellene jevnes ut innenfor arbeidsmarkedet, blant annet fordi folk flytter til områder der det er lettere å få seg jobb (se for eksempel Blanchard og Katz 1992).

Både kontekstuelle og individuelle faktorer påvirker arbeidslediges mobilitet. Blant individuelle faktorer viser empiriske studier på geografisk mobilitet at ekteskap og flere barn reduserer mobiliteten, mens yngre og personer med høyere utdanning er mer mobile (se for eksempel Huttunen m.fl. 2016 og Andreev og Schou 2017). Becker (1962) skiller mellom generell og spesifikk humankapital. Generell humankapital refererer til kunnskap som er overførbar til andre jobber, mens spesifikk refererer til kunnskap som er direkte knyttet til den jobben man har. Mens generell humankapital, som for eksempel høyere utdanning, gjør det lettere å bytte jobb, trekker spesifikk humankapital i motsatt retning. Dersom store deler av kunnskapen er knyttet til ett spesielt yrke er det vanskeligere å få ny jobb. Dette er særlig relevant i tidsperioden vi ser på, fordi det er spesielt yrkesgrupper knyttet til oljenæringen som er rammet av arbeidsledighet. Selv om høyt utdannede generelt er mer mobile, kan det være at kunnskapen en ingeniør som har jobbet i oljenæringen sitter med er vanskelig overførbar til andre jobber og at det å bytte yrke medfører store kostnader.

Endringer i arbeidsledighet, trygdeordninger og permitteringsregimer er kontekstuelle faktorer som også påvirker mobiliteten blant arbeidsledige. I en analyse av geografisk mobilitet blant arbeidsledige i Stavan-gerregionen i perioden juli 2014 til november 2015 fant Ørbog (2016) at disse gikk ledige lenger enn snittet av arbeidssøkere i Norge, men at en like høy andel

var i jobb innen begynnelsen av 2016. Den relativt lange varigheten blant ledige i Stavangerregionen blir forklart med at det er en høy andel permitterte blant de arbeidsledige. I en tidligere studie har vi sett at de permitterte er arbeidsledige lenger jo lengre den maksimale permitteringsperioden er (Dokken m.fl. 2017). De permitterte vil i større grad enn de som ikke er permitterte vente på å få tilbake den gamle jobben. Arbeidsledige som forventer å bli kalt tilbake til tidligere arbeidsgiver, men som ikke blir det, har i tillegg større sannsynlighet for å forbli ledige veldig lenge (Katz og Meyer 1990). De forklarer dette ved at de i liten grad søker annet arbeid så lenge de fortsatt har forventninger om å bli kalt tilbake.

Nesten alle de permitterte har rett til dagpenger i to år, noe som også bidrar til at de går lenger ledig enn de som ikke har rett på dagpenger eller kun har rett i ett år fordi de har tjent for lite til å få fulle dagpengerettigheter. Dette er også et kjent fenomen og godt empirisk dokumentert. Hvor lenge man kan motta dagpenger påvirker hvor lenge man er arbeidsledig. Selv om mange har overgang til arbeid kort tid etter at de har startet dagpengeperioden, så øker sannsynligheten for overgang til jobb når retten til å motta dagpenger går mot slutten (Røed og Zhang 2005, Falch m.fl. 2012). Søkteorien forklarer mekanismen bak dette ved at en arbeidsledig vurderer den fremtidige kostnaden av å være arbeidsledig på bakgrunn av forventninger om fremtidige jobbtilbud og varigheten og størrelsen på arbeidsledighetstrygden.

Problemstilling og hypoteser

Hovedproblemstillingen vår er hvor mobile arbeidsledige som mottar dagpenger er, og hvilke faktorer som påvirker mobiliteten. Vi ser både på geografisk og yrkesmessig mobilitet. Vi beregner sannsynligheten for å flytte bosted eller pendle til et annet arbeidssted og også sannsynligheten for å bytte yrke, i forbindelse med den første jobben den arbeidsledige får etter ledighetsperioden. Vi ser også på hvilke individuelle og kontekstuelle faktorer som påvirker hvor lenge personer blir gående arbeidsledige¹ før de får jobb i

samme yrke på samme bosted eller flytter, pendler eller bytter yrke.

Vi har tre hypoteser vi ønsker å teste:

Hypotese 1 Sannsynligheten for å være mobil øker mot slutten av dagpengeperioden

Hypotese 2 Arbeidsledige er mer mobile når arbeidsledigheten er høy

Hypotese 3 Arbeidsledige er mer mobile når arbeidsledigheten øker

«Mobilitet» er brukt generelt i hypoteseformuleringen, men vi vil teste de tre mobilitetsutfallene spesifikt i hver enkelt hypotese; i) overgang til jobb og flyttet bosted til en annen region, ii) overgang til jobb i en annen region enn bostedsregion (pendler), og iii) overgang til jobb innen et annet yrke. Vi ser på hver av overgangene (flytte/pendle/bytte yrke) uavhengig av om andre endringer har skjedd i tillegg. Dette er i tråd med litteraturen på arbeidsmobilitet. For eksempel ser Huttunen m.fl. (2016) på flytting i sin studie av regional mobilitet. Flytting er da definert som at man har endret bosted, uavhengig av om de som flytter også har byttet yrke og/eller pendler til sin nye jobb. Det står mer om hvordan de ulike utfallene er definert i kapitlet om data og definisjon av variabler.

For å teste hypotese 1 beregner vi sannsynligheten (hasardrater) for hvert av mobilitetsutfallene på alle tidspunkter (måneder) i ledighetsforløpet. Vi forventer å se en økning i sannsynligheten for å bytte bosted, arbeidssted eller yrke mot slutten av dagpengeperioden. Vi benytter en hasardratemodell for å undersøke heterogeniteten, det vil si hvilke kontekstuelle forhold og hvilke individkjennetegn som påvirker mobiliteten. Vi ser som nevnt på tre ulike mobilitetsalternativer; flytte, pendle og bytte yrke. Alle disse konkurrerer med hverandre og med at man finner jobb i samme yrke på samme bosted (det vil si at man får jobb men er ikke mobil).

¹ Det vil si at de er registrert som arbeidsledig (sender meldekort til NAV).

Data og definisjon av variabler

Vi bruker registerdata fra NAV over de som ble arbeidsledige i perioden januar 2013 til og med oktober 2017.

Utvalget er begrenset til å inkludere personer som ikke har vært arbeidsledige i løpet av de siste 18 månedene i forkant av ledighetsperioden. I tillegg er alle dagpengemottakere, og vi har bare inkludert de som etter våre beregninger har rett på dagpenger i 2 år². Disse kriteriene sikrer at alle i utvalget har hatt en stabil tilknytning til arbeidsmarkedet forut for tilgangen til arbeidsledighet. Alle i vårt datasett er registrert som bosatte i Norge, og er mellom 18 og 65 år. Med «arbeidsledige» i denne artikkelen mener vi arbeidsøkere som har rett på dagpenger, og som enten er registrert som helt ledige eller arbeidssøkere på tiltak hos NAV.

Beskrivende statistikk

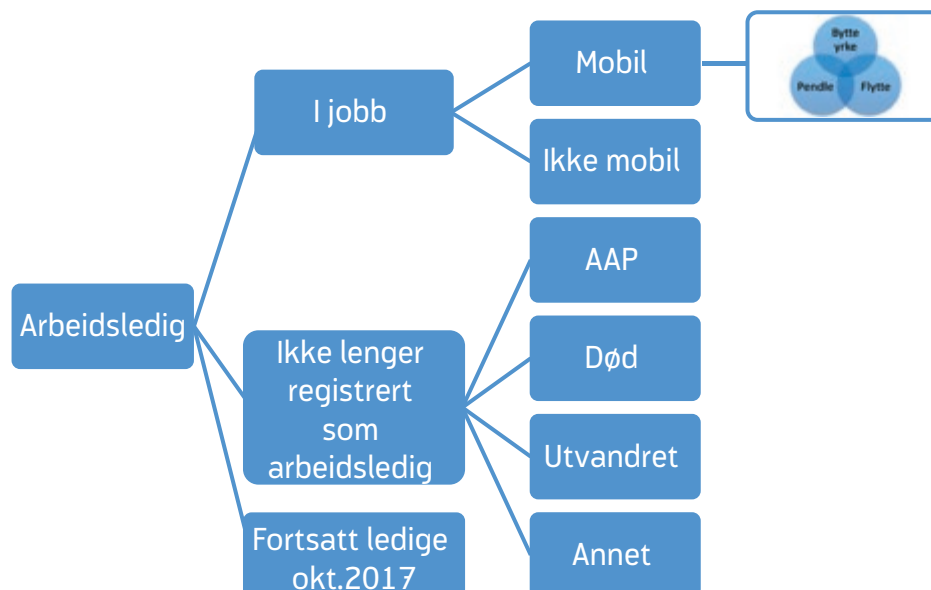
Datasettet består av 171 396 forløp. Et ledighetsforløp kan ha ulike utfall (se figur 1). Et arbeidsledighetsforløp starter når en person registrerer seg arbeidsledig,

og avsluttes når personen ikke lenger er registrert som arbeidsledig hos NAV. De fleste slutter å melde seg ledige fordi de har fått jobb (70 %). Andre slutter å melde seg ledig uten å ha fått jobb. Dette kan skyldes at de har begynt i utdanning, blitt selvstendig næringsdrivende eller hjemmeværende. Noen utvandrer (1 %), og noen få dør. Noen har også overgang til en trygdeytelse, som for eksempel arbeidsavklaringspenger. Dette gjelder omlag 1,3 prosent av de som avslutter en ledighetsperiode i vårt datasett (se tabell 1). De som ikke har noen overganger før observasjonsperiodens slutt, sensureres etter dette. Det betyr at når vi beregner hasarder for de månedene de er med, så er de med i teller og nevner. For de månedene de ikke er med så er de hverken med i teller eller nevner (se kapittel om metode).

Mer enn en femtedel (22 %) av forløpene som avsluttes ender i en jobb hvor de kategoriseres som «ikke mobile» (tabell 1). Dette er personer som har fått jobb innen samme yrke, og som er registrert med bosted innen samme region som før de ble arbeidsledige, og som ikke pendler til en annen bo- og arbeidsregion i sin nye jobb. Om lag halvparten av forløpene (49 %) kategoriseres som «mobile». Det vil si at de har byttet yrke, pendler eller har flyttet. Å bytte yrke er det vanligste. Dette gjelder 38 prosent av de som avslutter en

² Dette er beregnet ut fra pensjonsgivende inntekt de siste årene. Ved inntekt over 2G i foregående kalenderår eller snitt siste tre kalenderår har man rett på dagpenger i to år.

Figur 1. Kategorier i vårt utvalg

Tabell 1. Oversikt over utvalget. Andel med ulike utfall og antall observasjoner

	Totalt	Prosent av alle forløp	Prosent av avsluttede forløp	Avsluttes før dagpengeperioden utløper	Avsluttes etter at dagpengeperioden har utløpt
	Antall	Prosent (%)	Prosent (%)	Antall (%)	Antall (%)
Totalt antall forløp i utvalget	171 396	100 %			
Avsluttes ikke¹	21 621	12.6 %			
Avsluttes	149 703	87.3 %	100 %	139 095 (92,9 %)	10 608 (7,1 %)
Avsluttes til jobb					
Mobilitet i alt²	72 921	42.5 %	48.7 %	68 578 (45,8 %)	4 343 (2,9 %)
Jobb-ikke mobil	32 519	19.0 %	21.7 %	31 746 (21,2 %)	773 (0,5 %)
Jobb i alt	105 512	61.6 %	70.5 %	68 578 (45,8 %)	4 343 (2,9 %)
Ulike former for mobilitet					
Pendler	34 796	20.3 %	23.2 %	33 267 (22,2 %)	1 529 (1,0 %)
Flytter	3 196	1.9 %	2.1 %	2 786 (1,9 %)	410 (0,3 %)
Bytter yrke	56 736	33.1 %	37.9 %	52 763 (35,2 %)	3 923 (2,6 %)
Andre utfall enn jobb					
Død	174	0.1 %	0.1 %	166 (0,1 %)	8 (0,0 %)
Utvandret	1 995	1.2 %	1.3 %	1 847 (1,2 %)	148 (0,1 %)
Arbeidsavklaringspenger (AAP)	2 190	1.3 %	1.5 %	1 708 (1,1 %)	482 (0,3 %)
Andre overganger (annet)	39 904	23.3 %	26.7 %	35 050 (23,4 %)	4 854 (3,2 %)

¹ Avsluttes ikke i løpet av vår observasjonsperiode (fortsatt arbeidsledige oktober 2017).² Pendle, flytte og/eller bytte yrke

Kilde: NAV

ledighetsperiode, mens 2 prosent flytter og 23 prosent pendler. De ulike mobilitetsovergangene er ikke gjensidig utelukkende. Det vil si at det er en del overlap, og blant de som flytter er det også noen som i tillegg bytter yrke og/eller pendler, og det er en del av de som bytter yrke som også flytter og så videre (se tabell A4 i vedlegg). Deskriptiv statistikk for datasettet presenteres i tabell 2.

Definisjoner av mobilitet

Vi benytter to ulike mål på geografisk mobilitet. For å identifisere geografisk mobilitet bruker vi bo- og arbeidsmarkedsregioner slik de er definert i Gundersen og Juvkam (2013), og deler inn norske kommuner i 160 funksjonelle regioner for hushold og arbeidsliv. Disse regionene er først og fremst basert på pendlingsmønstre og avstand mellom sentra. Flytte, det vil si å bytte bosted, er det mest brukte målet på mobilitet blant arbeidssøkere i litteraturen, brukt av blant annet Huttunen m.fl. (2016), Ørbog (2016) og Andreev og Schou (2017). Vi definerer det å flytte som bytte av bosted fra det man hadde i starten av arbeidsledighets-

perioden til et bosted i en annen bo- og arbeidsmarkedsregion når man slutter å melde seg arbeidsledig. I tillegg ser vi på pendling. Dette har vi definert som at arbeidsplassen, når man kommer i jobb, er i en annen bo- og arbeidsmarkedsregion enn den man bor i. Når vi ser på bo- og arbeidsmarkedsregioner snarere enn kommuner er det fordi vi mener dette bedre fanger opp reell mobilitet. Det vil det si at vi ikke definerer det som geografisk mobilitet dersom man flytter fra en kommune til en annen innen samme region. Et eksempel på dette er Stavanger og Sandnes, som tilhører samme bo- og arbeidsmarkedsregion.

Yrkesmessig mobilitet er den andre hovedtypen av mobilitet vi undersøker og det betyr å bytte yrke. Dette er spesielt relevant siden det har vært store forskjeller i ledighetsutviklingen mellom ulike yrkesgrupper i perioden vi analyserer. Nedgangskonjunkturen som startet mot slutten av 2014 rammet spesielt oljerelaterte næringer. Mens ledigheten blant ingeniører økte kraftig, var den for eksempel uendret og svært lav for undervisningsyrker. For å identifisere yrke-

Tabell 2. Beskrivende statistikk, gjennomsnitt for variablene som er med i analysen i perioden 2013–oktober 2017

Variabel	I alt	Kvinner	Menn
Pendle	20,32 %	16,76 %	22,35 %
Flytte	1,87 %	1,99 %	1,79 %
Bytte yrke	42,04 %	47,39 %	39,00 %
Mobilitet samlet	54,07 %	55,57 %	53,21 %
Jobb-ikke mobil	24,11 %	21,18 %	25,78 %
Arbeidsavklaringspenger	1,28 %	1,61 %	1,09 %
Utvandret	1,16 %	1,00 %	1,26 %
Død	0,10 %	0,04 %	0,13 %
Annet	23,28 %	23,32 %	23,26 %
Alder ved tilgang	38	37	38
Kvinne	36,33 %		
Barn	42,93 %	53,84 %	36,71 %
Gift	36,64 %	38,95 %	35,33 %
Permittert	15,66 %	7,03 %	20,58 %
Norsk	68,68 %	71,79 %	66,90 %
Inntekt i G	5,05	4,33	5,47
Varighet målt i uker ¹	8,63	9,37	8,22
<i>Utdanning</i>			
Grunnskole	28,85 %	22,29 %	32,60 %
Videregående skole	32,69 %	28,54 %	35,05 %
Høyere utdanning inntil 4 år	22,44 %	30,92 %	17,59 %
Høyere utdanning over 4 år	11,05 %	14,81 %	8,90 %
Utdanning ukjent	4,98 %	3,44 %	5,85 %
<i>Kjennetegn ved bokommune</i>			
Arbeidsledighet ved start	3,60 %	3,56 %	3,64 %
Avtagende ledighet /eller ikke endring	50,03 %	52,25 %	48,76 %
Økende ledighet	49,97 %	47,75 %	51,24 %
Fylke (andel av observasjonene i hvert fylke)			
Østfold	5,00 %	5,28 %	4,84 %
Akershus	10,01 %	11,83 %	8,97 %
Oslo	14,45 %	16,06 %	13,53 %
Hedmark	2,73 %	2,86 %	2,65 %
Oppland	2,56 %	2,61 %	2,53 %
Buskerud	4,99 %	5,20 %	4,88 %
Vestfold	3,33 %	3,58 %	3,19 %
Telemark	3,23 %	2,83 %	3,45 %
Aust-Agder	2,67 %	2,32 %	2,87 %
Vest-Agder	4,08 %	3,58 %	4,36 %
Rogaland	13,29 %	11,89 %	14,08 %
Hordaland	11,24 %	10,77 %	11,51 %
Sogn og Fjordane	1,61 %	1,42 %	1,72 %
Møre og Romsdal	5,56 %	4,84 %	5,97 %
Sør-Trøndelag	5,61 %	5,79 %	5,50 %
Nord-Trøndelag	2,14 %	1,98 %	2,23 %
Nordland	3,70 %	3,51 %	3,81 %
Troms	2,37 %	2,36 %	2,37 %
Finnmark	1,45 %	1,30 %	1,54 %
N	171 396	62 262	109 134

¹ Kun avsluttede tilfeller (149 455)

smobilitet ser vi på hvilket yrke personen er registrert med i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (AA-registeret). Vi måler yrkesmessig mobilitet ved å sammenligne yrket man er registrert med i jobben to måneder før man ble ledig med yrket i jobben etter at ledighetsperioden er avsluttet. I registrene er det ulike detaljnivå for yrke. Vi har brukt 4-sifret yrkeskode (STYRK) for å definere et yrke. Det vil si at det er definert 356 ulike yrker. Det innebærer at vi fanger opp for eksempel om en person bytter yrke fra å være petroleumsingeniør til å være dataingeniør.³

I tillegg til de tre mobilitetsutfallene flytte, pendle og bytte yrke ser vi på arbeidsledige som kommer i jobb men som ikke er mobile (jobb-ikke mobil). Det vil si at de har kommet i jobb innen samme yrke som de var før ledighetsperioden, de har ikke byttet bosted, og arbeidsstedet ligger i samme region som bostedet.

Definisjon av kontrollvariabler

Her gir vi en nærmere beskrivelse av hvordan variablene som er inkludert i modellene er definert, og hvordan vi forventer at de samvarierer med sannsynligheten for de ulike mobilitetsutfallene. Definisjonene er kort oppsummert i tabell A1 i vedlegget.

Utviklingen i arbeidsledigheten

Det er særlig i perioder med høy vekst i arbeidsledigheten i et område man kan forvente at folk flytter til områder der det er lettere å få seg jobb (Blanchard og Katz 1992). Vi er både interessert i ledighetsnivået her, men også endringen i ledigheten, for å se om det påvirker mobilitet. Ledighetsnivået tar vi hensyn til ved å inkludere arbeidsledigheten i prosent av arbeidsstyrken i bo- og arbeidsmarkedsregionen ved starten av ledighetsforløpet. Utviklingen i ledigheten tar vi hensyn til i modellen ved å inkludere en variabel som måler endring i arbeidsledighet i bo- og arbeidsmarkedsregionen fra starten av ledighetsperioden til den enkelte (starten av forløpet) og 6 måneder fremover. Vi har kategorisert denne i avtagende eller stabil ledighet som er referansegruppa (endring null eller mindre enn null), og økende ledighet (endring i ledig-

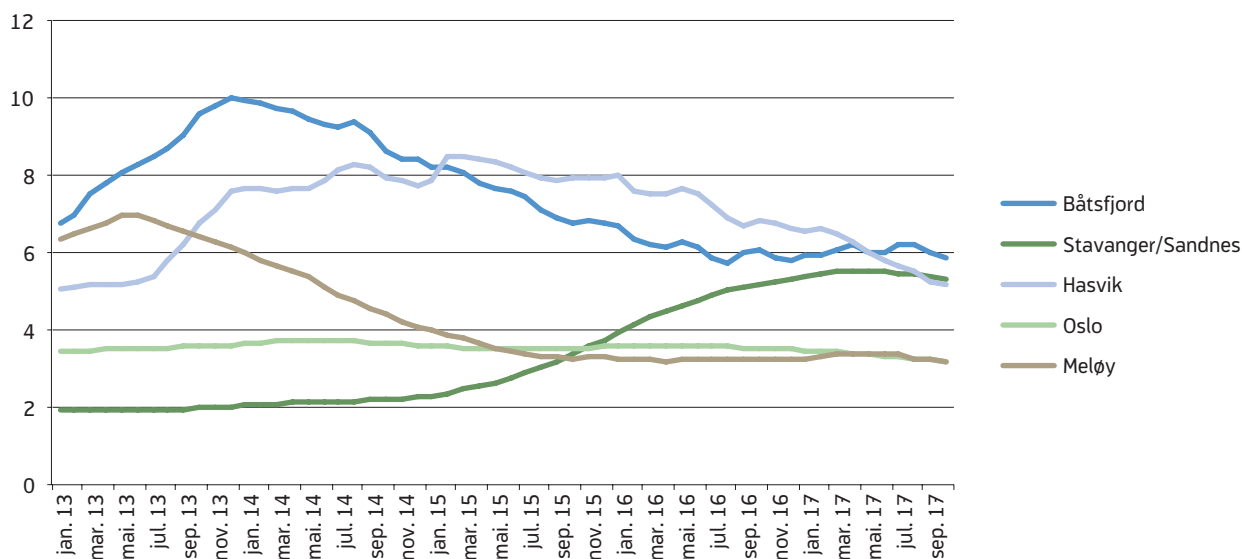
het større enn null). Det varierer mellom ulike regioner når ledigheten øker og faller. I Stavanger/Sandnes, Eigersund og andre regioner med mye oljerelatert næringsliv ser vi for eksempel en tydelig økning etter at oljeprisen begynte å falle i andre halvår 2014 (figur 2). I en del områder i Nord-Norge så vi derimot en økning i ledigheten i 2013 og noen tilfeller også utover 2014, før den begynte å falle. I regioner som Oslo og andre østlandsbyer har ledigheten holdt seg relativt stabil eller vært svakt avtagende i hele perioden vi her ser på. En person som ble ledig i Båtsfjord i 2013 ble dermed ledig i en periode med sterkt økende ledighet i sin region, på linje med en som ble ledig i Stavanger i 2015. Ved å beregne ledigheten i regionen man blir ledig i de første seks månedene etter at man ble ledig tar vi hensyn til at økning/nedgang i ledighet skjer på ulike tidspunkt i de ulike regionene. Vi forventer at personer som bor i en region hvor arbeidsledigheten øker har høyere sannsynlighet for geografisk mobilitet. I en slik situasjon vil man oppleve at det lyses ut få ledige stillinger i området man bor i, i forhold til hvor mange som er ledige og mister jobben. Særlig om arbeidsmarkedet da er bedre i andre regioner burde man forvente at flere etter en tid som ledig begynner å orientere seg mot andre geografiske regioner. Vi har ikke sett at noen har studert hvordan ledighet påvirker yrkesmobilitet, og er derfor usikre på hvordan vi skal forvente at endring i ledigheten påvirker yrkesmobiliteten.

Permitterte arbeidsledige

Arbeidslediges mobilitet påvirkes antakelig også av om de er permittert eller ikke. Vi forventer at personer som er permittert ved tilgangstidspunktet er mindre mobile enn ordinære arbeidssøkere fordi de har forventninger om å bli kalt tilbake til tidligere arbeidsgiver. Vi inkluderer en dummyvariabel som indikerer om en person er permittert. En permittering innebærer at en arbeidstaker er midlertidig fritatt for plikten til å komme på jobb, samtidig som arbeidsgiveren er fritatt for plikten til å betale arbeidstakeren lønn. Arbeidstakeren er forpliktet til å gjenoppta arbeidet ved permitteringsperiodens slutt, men står fritt til å si opp arbeidsforholdet i perioden.

³ Standard for yrkesklassifisering (STYRK-08) beskrives her http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_201117/notat_201117.pdf

Figur 2. Utvikling i arbeidsledigheten i utvalgte bo- og arbeidsmarkedsregioner

Kilde: NAV

Tidligere inntekt

Tidligere inntekt er en indikator på den lediges reservasjonslønn, eller hva hen forventer å få i lønn ved ny arbeidsplass. For å måle dette har vi brukt informasjon om pensjonsgivende inntekt siste 3 kalenderår før ledighetsperioden startet. Vi har sett på både gjennomsnittet for de siste 3 årene og inntekten det siste året. Det høyeste av disse brukes som mål på tidligere inntekt, og er det vi kaller inntektsgrunnlag. Variabelen er på logaritmisk form. Vi forventer å finne at personer med høy tidligere inntekt har høyere sannsynlighet for geografisk mobilitet, men lavere sannsynlighet for yrkesmessig mobilitet. For personer som har vært i et høyt lønnet yrke kan det være lite attraktivt å bytte til et annet yrke som er dårligere betalt.

Fylke

Vi har med fylke som variabel siden NAV er organisert i fylker og ofte ønsker å sammenligne fylkene. Hvilket fylke man bor i kan ha innflytelse på mobiliteten. Det kan for eksempel være at NAV i fylker med kraftig økning i ledigheten i større grad velger å fokusere på mobilitet i sin oppfølging av arbeidssøkere, samt at det kan være økt fokus på dette i lokale medier. Det kan også være fylkesvise forskjeller i praktisering av regelverket om krav til mobilitet. I noen regioner

kan NAV også være dyktigere til å matche arbeidsledige og bedrifter som trenger arbeidskraft.

Øvrige forklaringsvariabler

I tillegg har vi med en del andre forklaringsvariabler. Dette er variabler som vi vet fra tidligere studier at antakelig påvirker mobiliteten (se for eksempel Huttunen m.fl. 2016 og Andreev og Schou 2017). Det er for eksempel i flere studier vist at kvinner er mindre geografisk mobile enn menn. Personer som er gift og personer som har barn er også mindre mobile, mens yngre er mer mobile enn eldre. Vi inkluderer derfor alder ved tilgang, om en person har forsørgeransvar for barn under 18 år og om en person er gift. Videre kontrollerer vi for formell utdanning fordi vi vet at utdanning er en viktig faktor som påvirker mobilitet. Dette gjør vi ved å inkludere egenrapportert utdanning. Dette er det høyeste nivået på *påbegynt* utdanning. Vi skiller mellom fem ulike nivåer. I modellen er grunnskole referanse. Vi forventer å finne at arbeidsledige med høyere utdanningsnivå har høyere sannsynlighet for å være mobile. I tillegg har vi med om personen er født i Norge eller i en annen verdensregion⁴. Huttunen m.fl. (2016) fant at

⁴ Vi er usikre på hvordan dette vil slå ut, i og med at det kun er bosatte som er med i utvalget vårt.

det å bo i landlige områder økte sannsynligheten for å flytte når man mistet jobben. For å kontrollere for dette inkluderer vi 10 ulike dummyvariabler for senterstruktur, hvor 1 er hovedstadsområdet, og 10 er et lite tettsted (Gundersen og Juvkam 2013). I tillegg inkluderer vi hvilken kalendermåned hvert forløp startet i, for å kontrollere for eventuell sesongvariasjon, og hvilken næring personen jobbet i før hen ble ledig. Vi har ingen spesielle forventninger knyttet til næringsbakgrunn og mobilitet.

Metode

Vi beregner hasardfunksjoner som beskriver sannsynligheten for mobilitet på ulike tidspunkt i ledighetsperioden. En hasard kan ses på som en betinget sannsynlighet for at en hendelse skal inntreffe i løpet av et kort tidsrom, gitt at den ikke har inntruffet enda (se faktaboks). Vi beregner hasardrater for overgang fra «arbeidsledig» til hvert av utfallene «flytte», «pendle», «bytte yrke» og «jobb-ikke mobil» hver for seg. Hasardratene beregnes for hver måned i arbeidsledighetsperioden. Vi ser på hele ledighetsforløpet, men figurene viser kun 30 måneder. Etter dette er det relativt få arbeidsledige igjen og usik-

Hasard

Hasarden beskriver sannsynligheten for å gå fra en tilstand A til en tilstand B på et bestemt tidspunkt, gitt at man fremdeles er «under risiko» for overgang. Å være under risiko vil si at man enda ikke har hatt overgang til denne eller en av de andre tilstandene. Hasarden må måles over en viss tid, så den er avhengig av tidsenheten vi bruker for å beskrive overgangene. Vi benytter den såkalte Epanechnikov-metoden for glatting. Graden av glatting bestemmes av båndvidden (hvor lang tidsperiode det glattes over). Vi benytter 1 måned som båndvidde.

Konkurrerende risiko

Konkurrerende risikomodell fokuserer på den hendelsen som først inntreffer av flere mulige hendelser (Fine and Gray 1999). Vi har brukt SAS kommandoen «SAS phreg». Vi estimerer sannsynligheten for alle utfall samtidig, slik at hver av overgangene (både til jobb og ikke jobb) konkurrer med de andre overgangene gjennom hele ledighetsperioden. De ledige er under risiko for hendelsen vi analyserer helt til denne hendelsen inntreffer eller de blir sensurert. Den avhengige variabelen i regresjonen er hvor lang tid det tar før en av hendelsene (flytting, pendling, bytte yrke og jobb-ikke mobil osv) inntreffer. Referansen vi estimerer hasardratioen for bor i en region med gjennomsnittlig ledighet, med stabil/avtagende ledighetsutvikling, er mann, uten barn, ikke gift, ikke permittert ved starten av ledighetsperioden, har gjennomsnittlig inntekt, bare grunnskole, bor i Oslo,.

Vi gjør uavhengige analyser av overgangene flytting, pendling, bytte yrke og jobb-ikke mobil. Den overgangen vi studerer er da definert slik at det ikke er overlapp mellom den overgangen vi ser på og andre overganger. Gruppene endrer seg derfor litt fra modell til modell. Hendelsen vi analyserer konkurrerer med de andre mulige overgangene til jobb, og overganger til andre ting enn jobb. I analysen av flytting konkurrerer flytting med «andre mobiliteter enn flytting» og med «jobb-ikke mobil» og med «alt som innebærer at man trekker seg ut av arbeidslivet», som for eksempel arbeidsavklaringspenger, alderspensjon, utdanning med mer. Tilsvarende med pendle og bytte yrke. I modellen for «jobb-ikke mobil» så konkurrerer «jobb-ikke mobil» med «alle måter å være

mobil på» (enten flytte, pendle eller bytte yrke) samt de måtene å trekke seg ut av arbeidslivet på.

I tillegg til overgangene flytting, pendling, bytte yrke og jobb-ikke mobil estimerer vi utfallene «mobilitet samlet» (flytting, pendling og/eller bytte yrke), «overgang til arbeidsavklaringspenger», «utvandring» og «annet», som inkluderer bl.a. overgang til studier, selvstendig næringsdrivende eller det å bli hjemmeværende.

Vi sensurerer alle når vår dataperiode utløper (det vil si oktober 2017).

Hasardratioen

Hasardratioen som estimeres i regresjonsmodellene viser hvor mye større eller mindre risikoen for overgang til for eksempel flytting er for en gruppe (for eksempel de som har barn), sammenlignet med referansegruppa (de som ikke har barn), alt annet likt. Resultatene leses slik at når hasardratioen er større enn 1, er risikoen for overgang høyere enn for referansegruppa, mens når den er mindre enn 1 er den lavere. Hvor mange prosent høyere eller lavere finner man ved å trekke fra 1 og gange med 100. Er hasardratioen for eksempel 1,3, er risikoen 30 prosent høyere enn for referansegruppa. Dersom den er 0,7 er den 30 prosent lavere. Utgangspunktet er andelen som har overgangen i utvalget som er med i modellen, og hasardratioene er ikke direkte sammenlignbare på tvers av modeller.

Her er et eksempel hvor vi tar utgangspunkt i modellen som estimerer overgang til pendling for kvinner: Estimert hasardratio for variabelen som indikerer om personen har forsørgeransvar for barn er 0,765 (tabell 3). Dette betyr at kvinner som har barn har 23,5 prosent lavere sannsynlighet for å pendle sammenlignet med kvinner som ikke har barn. Andelen arbeidsledige kvinner som pendler når de får jobb er 17 prosent i vårt utvalg (tabell 2), og vi sier da at kvinner har 17 prosent sannsynlighet for å pendle. Dette reduseres med 23,5 prosent dersom de har barn, alt annet likt. Det betyr at kvinner som har barn bare har 13 prosent sannsynlighet for å pendle.

kerheten i estimatene blir store. Kun de som fremdeles er «under risiko» (fremdeles ledige), er med når hasarden for det utfallet vi studerer beregnes. Dataene er registrert på månedsbasis, det vil si at vi ikke vet nøyaktig hvilken dato de ble registrert som arbeidsledig, kun hvilken måned. For eksempel har alle som ble ledige i løpet av juli 2013 tilgangsdato 1. juli 2013. Det samme gjelder avgang. Dato for avgang er alltid den 27. i måneden. Det medfører en viss grad av unøyaktighet i hasardberegningene, og at minimumsvarigheten i våre data er fire uker.

I tillegg til å estimere hasardratene, bruker vi regresjonsanalyse. Vi benytter en modell med konkurrerende risiko (se faktaboks). I modellen er vi opptatt av hvilken betydning ulike forklaringsvariabler har på hver av overgangene vi ser på. I tillegg til at vi kjører modellene for hele utvalget samlet, estimerer vi sannsynligheten for hvert utfall separat for menn og kvinner. Dette gjør vi fordi menn og kvinner har svært ulik fordeling på nesten alle forklaringsvariabler (se tabell 2). I modellene estimerer vi hasardratio (se faktaboks).

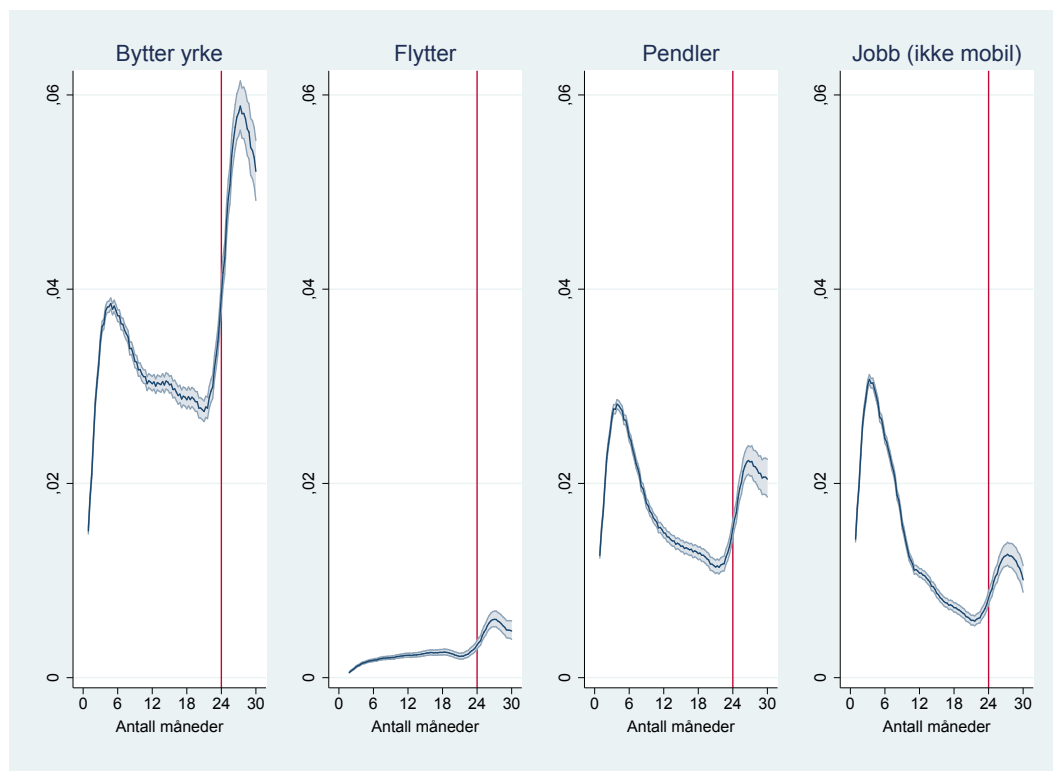
Resultater

Sannsynligheten for å være mobil øker mot slutten av dagpengeperioden

Sannsynligheten for overgang til jobb øker når retten til å motta dagpenger går mot slutten (Røed og Zhang 2005, Falch m.fl. 2012). Vi finner at det samme gjelder sannsynligheten for mobilitet, som øker mot slutten av dagpengeperioden.

Figur 3 viser sannsynligheten for mobilitet (enten flyttet, pendler og/eller byttet yrke), samt å få jobb i samme yrke på samme bosted (jobb-ikke mobil). Vi ser at sannsynligheten for pendling og å bytte til et annet yrke er høy i begynnelsen av dagpengeperioden for så å synke, og at sannsynligheten for alle mobilitetsutfallene øker i tiden før og etter den maksimale perioden man kan motta dagpenger. Mønsteret for overgang til mobilitet likner derfor på mønsteret for overgang til jobb som er identifisert i andre studier, ved at sannsynligheten øker like før dagpengeperioden løper ut.

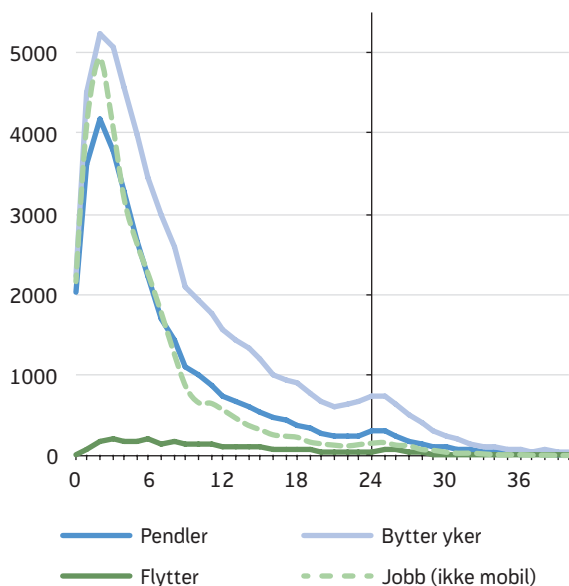
Figur 3. Estimert hasard for overgang til annet yrke, flytting og pendling, i løpet av ledighetsperioden¹

¹ Hasardkurver for øvrige utfall finnes i vedlegg figur A1

Kilde: NAV

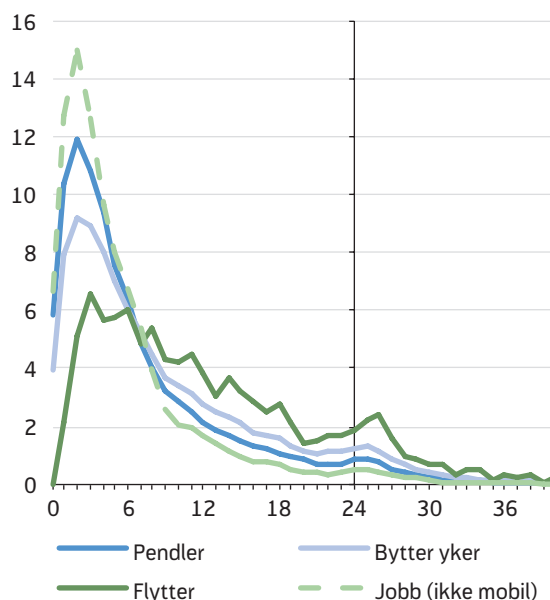
Figur 4. Antall med overgang til hhv annet yrke, flytting og pendling, etter antall måneder ledig

Kilde: NAV

Alle forløpene ligner hverandre ved at overgang til arbeid øker når dagpengeperioden nærmer seg slutten (og like etter at dagpengeperioden slutter⁵). Det er også noen forskjeller mellom de ulike overgangene, både i nivå og i mønstret. Det å komme i jobb i samme yrke på samme bosted (jobb-ikke mobil) har et mønster som skiller seg litt fra de andre overgangene ved at sannsynligheten er størst tidlig i ledighetsperioden, og økningen på slutten av perioden er mye mindre enn for de andre overgangene. Pendling har også høy sannsynlighet tidlig i forløpet, men her er økningen i sannsynlighet rundt tidspunktet da dagpengeperioden løper ut ganske stor og øker til det nivået som var i starten av dagpengeperioden. Sannsynligheten for å flytte er lav gjennom hele ledighetsforløpet. Mønsteret skiller seg også fra de andre typene mobilitet, ved at det er svært lav sannsynlighet for å flytte helt frem til dagpengeperioden nærmer seg slutten. Først da øker sannsynligheten markant og stabiliserer seg på omtrent det dobbelte av det den var i forkant av at dagpengene løp ut.

Figur 5. Andel av alle med overgang til hhv annet yrke, flytting og pendling, etter antall måneder ledig

Andelene som fremdeles er ledige ved ulike tidspunkt i ledighetsforløpet er relativt stabile fra år til år, men antallet som fremdeles er ledig når dagpengene utløper vil selvsagt være høyere når antall ledige er høyt, selv om andelen er den samme. De fleste får likevel jobb tidlig i perioden (se figur 4 og 5), både målt i antall og målt i andel av alle i vårt utvalg som har overgang.

Vi ser at blant de som ikke er mobile, det vil si at de får jobb på samme sted i samme yrke, så er andelen som får jobb tidlig størst, og færre venter til sent i dagpengeperioden. Slik er det også for de andre måtene å få jobb på, pendle, flytte og bytte yrke, men vi ser at en relativt stor andel av de som flytter venter til dagpengeperioden nærmer seg slutten. Om lag 16 prosent av de som flytter gjør det mellom måned 20 og 28, mens det bare er 4 prosent av de som får jobb på samme sted i samme yrke som venter så lenge.

Regresjonsresultater

Over har vi bare sett på hvordan sannsynligheten for ulike overganger varierer på ulike tidspunkt i dagpengeperioden. Men vi er også interessert i hvilke faktorer som påvirker denne sannsynligheten. I tabell 3 presenteres resultatene av regresjonsanalysene med konkurrerende risiko. Tall over 1 betyr at sannsynlig-

⁵ Vi må huske på at dataene ikke er målt helt nøyaktig, men med et slingringsmonn på +/- en måned, se data og metode.

heten øker, tall under 1 betyr at sannsynligheten reduseres⁶.

Vi ser at det å ha ektefelle og barn påvirker beslutningen om mobilitet (tabell 3). Særlig gjør det å ha barn det klart mindre sannsynlig at man velger å flytte eller pendle. Det gjelder både for kvinner og menn, men effekten er størst for kvinner. I modellen for overgang til flytting er estimert hasardratio for variabelen som indikerer om personen har forsørgeransvar for barn 0,517 for kvinner (tabell 3). Dette betyr at kvinner som har barn har 48,3 prosent lavere sannsynlighet for å flytte sammenlignet med kvinner som ikke har barn. For menn er estimert hasardratio 0,746. Det betyr at menn som har barn har 25,4 prosent lavere sannsynlighet for å flytte. Samtidig øker det sannsynligheten for å bytte yrke. Også for de som er gift minker sannsynligheten for å flytte, mens det øker sannsynligheten for å pendle for menn og sannsynligheten for å bytte yrke både for kvinner og menn. Det er ikke overraskende at det å flytte er langt mindre sannsynlig når man har familie. Det er også lite poeng i å flytte til et nytt sted om dette innebærer at ektefellen mister jobben. I tillegg vil det å måtte flytte barn til ny skole være en ekstra kostnad ved flytting.

Nivået på arbeidsledighet påvirker mobiliteten

Resultatene fra regresjonsanalysen støtter hypotese 2, at arbeidsledige er mer mobile når ledigheten er høy (tabell 3). Vi ser at høy ledighet øker sannsynligheten for å flytte, pendle og bytte yrke, mens den minker for å finne en jobb uten å være mobil. I modellen for flytting er hasardratioen 1,109 for hele utvalget. Det betyr at arbeidsledige som bor i en region med ett prosentpoeng høyere arbeidsledighetsrate har 10,9 prosent høyere sannsynlighet for å flytte. Tilsvarende har de 8,4 prosent høyere sannsynlighet for å pendle og 11,9 prosent høyere sannsynlighet for å bytte yrke. Selv om disse tallene er relativt like i størrelse på tvers av modellene, har de ulik påvirkning, fordi andelen som flytter er veldig mye lavere enn for eksempel andelen som bytter yrke (se tabell 1). I figur 3 er det tydelig at det er få arbeidsledige som flytter, men regresjons-

resultatene viser tydelig at det henger sammen med høy arbeidsledighet, også når vi kontrollerer for bostedsfylke og individuelle karakteristika ved den arbeidsledige. Disse funnene er robuste, i den forstand at de er konsistente på tvers av ulike modellspesifikasjoner. Vi finner også det samme i Cox-regresjonene (tabell A2 og A3 i vedlegget). Høy ledighet betyr større konkurranse om de ledige jobbene, og dermed ser det ut til å være viktigere å være mobil enn i en situasjon med lav ledighet og mindre konkurranse om de ledige jobbene.

Samtidig ser vi at dersom man bor i et område med høy arbeidsledighet, øker sannsynligheten for å falle ut av arbeidsstyrken, og ha overgang til arbeidsavklaringspenger, utvandre eller annet (tabell 4). Det er ikke overraskende, siden vi typisk ser at flere trekker seg ut av arbeidsmarkedet og at yrkesdeltakelsen er lavere når ledigheten er høy. Arbeidsinnvandringen varierer gjerne også med konjunktursituasjonen i Norge. Når det gjelder overgangen til «Annet» må vi være litt varsomme i tolkningen. Dette betyr ikke nødvendigvis at de trekker seg ut av arbeidsmarkedet, men kan også være at de blir selvstendig næringsdrivende.

Vi finner ikke noen entydig støtte for den tredje hypotesen, at arbeidsledige er mer mobile når arbeidsledigheten øker. I tabell 3 og 4 ser vi at det å bo i en region hvor ledigheten øker i løpet av de første 6 månedene etter at ledighetsperioden starter, reduserer sannsynligheten for å flytte og for å bytte yrke. Sannsynligheten for å pendle øker med 4,1 prosent for hele utvalget, men dette er drevet av økt sannsynlighet for menn. For kvinner er det ingen signifikant effekt av å bo i en region hvor ledigheten øker. Resultatene fra Cox-regresjonene gir noe annerledes resultater. Som i den konkurrerende risikomodellen, øker sannsynligheten for at menn pendler når de bor i en region der arbeidsledigheten øker, men i motsetning til i konkurrerende risiko har økende arbeidsledighet ingen effekt på flytting for noen av gruppene og positiv effekt på sannsynligheten for å bytte yrke for menn (se vedlegg for resultat og forklaring).

I tillegg til at resultatene for ending i arbeidsledighet ikke er robuste, i den forstand at vi får ulike resultater i ulike modeller (Cox og konkurrerende risiko), er de

⁶ Tilsvarende regresjoner ved bruk av ordinær Cox-regresjon ligger i vedlegget.

Tabell 3. Estimert hasardratio i konkurrerende risikomodell. Betinget sannsynlighet for å bytte yrke, pendle, flytte og mobilitet samlet blant arbeidsledige, etter kjønn

Variabel	Pendle		Flytte		Bytte yrke			Mobilitet samlet				
	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt			
Arbeidsledighet	1,069***	1,087***	1,084***	1,081	1,128***	1,109***	1,113***	1,121***	1,119***	1,103***	1,104***	
Økende ledighet	0,996	1,059***	1,041***	0,905	0,915	0,909*	0,936***	0,949***	0,942***	1,001	0,980*	
Kvinne			0,874***			0,938			1,055***		1,024**	
Barn	0,765***	0,919***	0,874***	0,517***	0,746***	0,631***	1,045**	1,130***	1,090***	0,967*	1,015**	
Gift	0,919***	1,075***	1,023	0,706***	0,729***	0,714***	1,034*	1,181***	1,110***	1,002	1,080***	
Permittert	1,088*	1,319***	1,294***	0,370***	0,527***	0,490***	0,501***	0,484***	0,482***	0,748***	0,919***	
Log inntekt	1,528***	1,637***	1,643***	1,078	0,629***	0,757***	1,245***	1,070***	1,121***	1,326***	1,320***	
Utdanning (grunnskole er referanse)												
Videregående	1,085*	1,039*	1,051***	1,013	1,014	1,023	1,130***	1,079***	1,096***	1,113***	1,071***	
Inntil 4 år høyere	1,260***	1,072***	1,128***	1,069	1,333***	1,222***	1,373***	1,255***	1,314***	1,342***	1,217***	
Over 4 år høyere	1,451***	1,058*	1,183***	1,269*	1,496***	1,415***	1,470***	1,307***	1,392***	1,469***	1,275***	
Ukjent	1,142*	1,069*	1,092**	0,665	0,909	0,856	0,971	1,024	1,017	1,093*	1,065**	
N	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396

* p<0,05; ** p<0,01; *** p<0,001. Dummyvariabler for sentralitet, alder, næring, fylke og måned er inkludert i modellen, men resultatene er ikke vist i tabellen. Resultatene for alder og fylke er vist i henholdsvis figur 6 og 7.

Kilde: NAV

Tabell 4. Estimert hasardratio i konkurrerende risiko modell. Betinget sannsynlighet for overgang til jobb-ikke mobil, arbeidsavklaringspenger, utvandre og annet, etter kjønn

Variabel	Jobb-ikke mobil			Arbeidsavklaringspenger			Utvandret			Annet		
	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt
Arbeidsledighet	0,979	0,931***	0,942***	1,232***	1,259***	1,246***	1,065	1,116**	1,101**	1,050***	1,051***	1,050***
Økende ledighet	0,985	1,026	1,012	0,823*	0,797**	0,806***	0,859	0,805**	0,822***	0,967	0,919***	0,938***
Kvinne			0,990			1,021			0,878*			0,903***
Barn	1,045	1,016	1,018	0,722***	0,836*	0,790***	0,652***	0,645***	0,654***	0,934***	0,957**	0,945***
Gift	1,093***	1,100***	1,099***	0,700***	0,714***	0,696***	0,979	1,062	1,029	1,057**	0,893***	0,957***
Permittert	3,929***	2,940***	3,144***	0,232***	0,187***	0,196***	0,431***	0,514***	0,493***	0,538***	0,517***	0,522***
Log inntekt	0,847***	0,839***	0,836***	0,385***	0,321***	0,351***	1,256	1,150	1,194**	0,856***	0,925***	0,909***
<i>Utdanning (grunnskole er referanse)</i>												
Videregående	1,014	0,946***	0,962**	0,829*	0,804***	0,815***	0,924	1,007	0,986	0,962	1,022	1,001
Inntil 4 år høyere	0,954	0,838***	0,872***	0,613***	0,529***	0,584***	0,789	1,141	1,032	0,944*	0,971	0,954***
Over 4 år høyere	0,959	0,868***	0,878***	0,307***	0,422***	0,373***	1,043	1,714***	1,483***	0,925*	0,885***	0,900***
Ukjent	1,280***	1,216***	1,239***	0,748	0,690*	0,716**	0,956	1,183	1,118	1,038	1,040	1,038
N	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396

* p<0,05; ** p<0,01; *** p<0,001. Dummyvariabler for sentralitet, alder, næring, fylke og måned er inkludert i modellen, men resultatene er ikke vist i tabellen. Resultatene for alder og fylke for jobb-ikke mobil er vist i henholdsvis figur 6 og 7.

Kilde: NAV

også sensitive til hvordan vi definerer endring i variabelen «økning i arbeidsledighet». Resultatene påvirkes også av hvordan vi måler denne variabelen. Vi har testet med ulike definisjoner av variabelen (3 måneder før start, og 3, 6 og 12 måneder etter start). For estimatene for flytting og bytte yrke har resultatene for 3 måneder *før* start motsatt fortegn sammenlignet med når vi definerer variabelen som endring *etter* start (3, 6 og 12 måneder etter start). Når vi ser på pendling så er estimatene også følsomme for definisjon av variabelen. Men her er den likevel mer stabil. I alle modeller (unntatt 3 måneder etter) gir «økning i arbeidsledighet» økt sannsynlighet for pendling. Fordi estimatene for variabelen «økning i arbeidsledighet» er følsomme både med hensyn til endring i definisjon av variabelen og estimeringsmetode kan vi ut fra våre analyser ikke kan si noe sikkert om mobiliteten øker eller reduseres med økende ledighet. Antagelig må det benyttes andre metoder, der ledigheten ikke trenger å knyttes bare til starttidspunktet for ledighetsperioden, men kan måles på alle tidspunkt i ledighetsperioden.

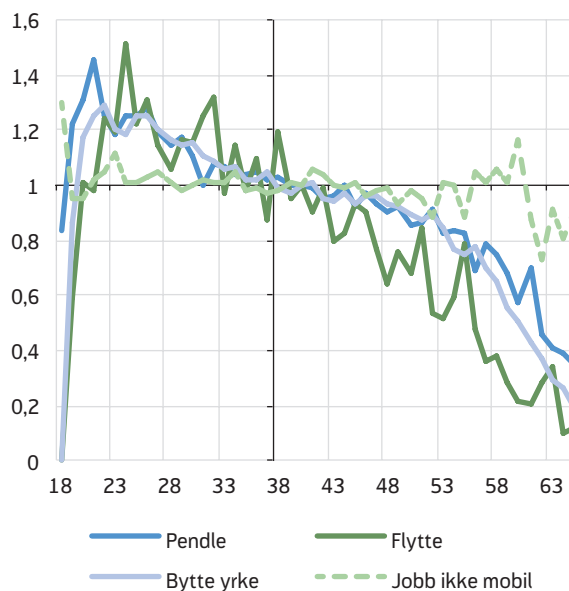
Mindre mobil jo eldre man er

I regresjonsanalysen har vi benyttet dummyvariabler for alder. Figur 6 viser de estimerte hasardratioene for de ulike aldergruppene sammenlignet med 40-åringer. Det er de yngste som er mest mobile, og mobiliteten, både geografisk og yrkesmessig, faller kraftig med økende alder, særlig når det gjelder flytting. For overgang til jobb i samme yrke og på samme bosted er det langt mindre forskjell på aldersgruppene. Først for de over 61 år reduseres denne sannsynligheten markant. Sannsynligvis skyldes det overgang til alderspensjon og avtalefestet pensjon.

Utdanning og inntekt

Vi ser også at utdanningsnivå til den arbeidsledige påvirker sannsynligheten for å være mobil. Kvinner og menn med høy utdanning har signifikant større sannsynlighet for å pendle, mens menn med høy utdanning har signifikant høyere sannsynlighet for å flytte. Dette gjelder også kvinner med over 4 år med høyere utdanning. Disse har 26,9 prosent høyere sannsynlighet for å flytte sammenlignet med kvinner som bare har grunnskoleutdanning. For både kvinner og menn øker sannsynligheten for å bytte yrke med økt utdanningsnivå, noe som trolig reflekterer at personer

Figur 6. Estimert hasardratio. Sannsynlighet for bytte yrke, pendle og flytte blant arbeidsledige med dagpenger etter alder (for andre utfall, se figur A2 i vedlegg). Regresjonsresultater, konkurrerende risiko. 40 år er referanseverdi

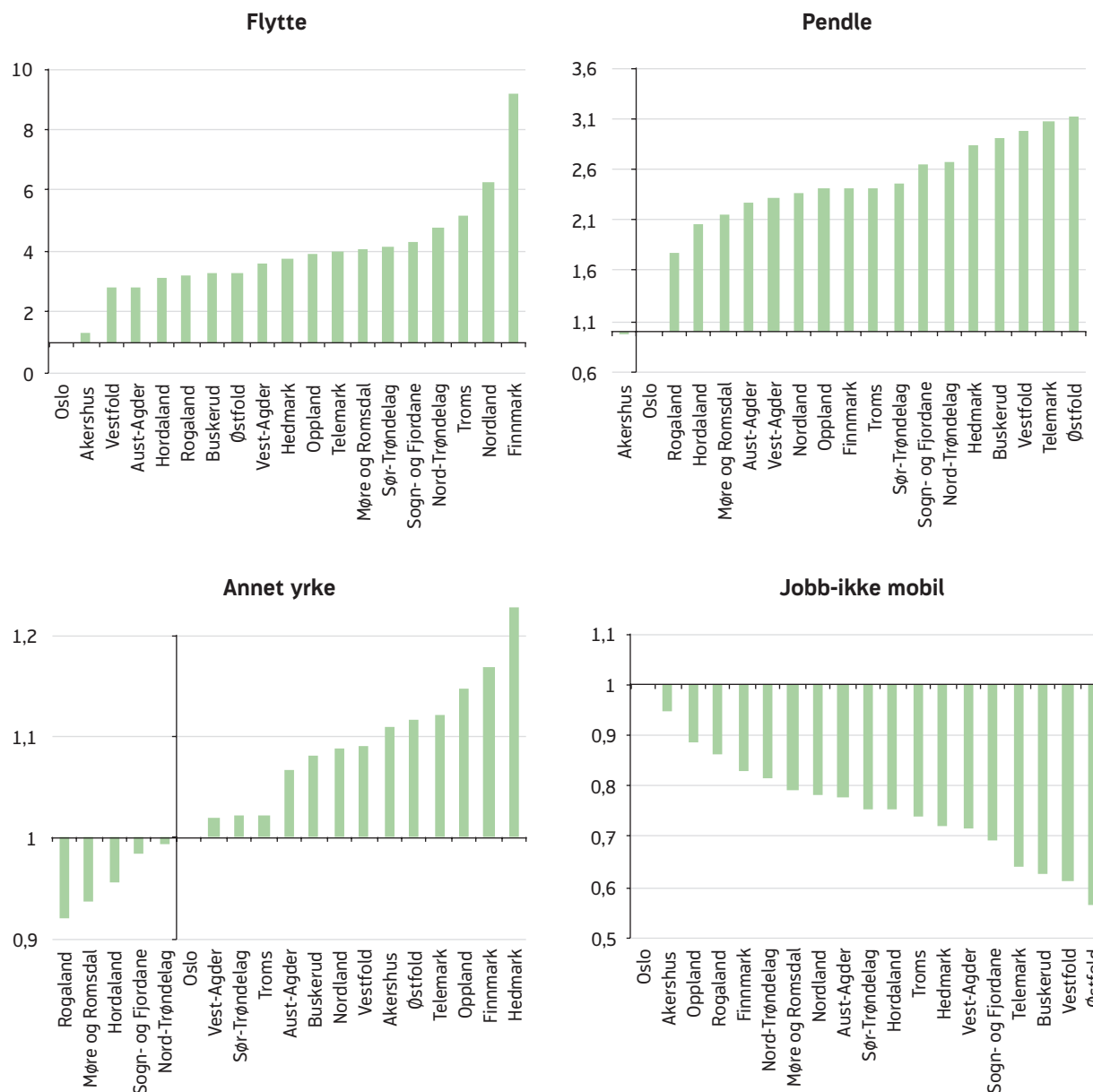
Kilde: NAV

med høy utdanning ofte har flere ulike yrker å velge mellom. Vi ser også at de som har høyere utdanning har betydelig mindre sannsynlighet for å begynne å motta arbeidsavklaringspenger etter at de har vært arbeidsledige. Arbeidsledige som har mer enn 4 år med høyere utdanning har 62,7 prosent lavere sannsynlighet for å ha overgang til arbeidsavklaringspenger sammenlignet med de som bare har grunnskole.

Hvor høy inntekt man hadde før man ble ledig følger også samme mønster som utdanningsnivået. De som har hatt høy inntekt både pendler, bytter yrke og flytter mer, mens de i mindre grad begynner i samme yrke i samme region etter at de har vært ledig. Man kunne tenke at de som har hatt høy inntekt gjerne vil tilbake i tilsvarende type jobb, hvor inntekten var høy. Samtidig er det også slik at de som har hatt høy inntekt taper mer på å være arbeidsledig (om inntekten var over 6G⁷), og dermed har sterkere insentiv til raskt å

⁷ Inntekt over 6G teller ikke i beregningen av dagpengegrunnlaget og derfor er kompensasjonsgraden lavere for de som tjente mer enn 6G.

Figur 7. Estimert hasardratio (konkurrerende risikomodel). Sannsynlighet for å pendle, flytte, bytte yrke og jobb-ikke mobil blant arbeidsledige etter bostedsfylke. Regresjonsresultater. Oslo er referanseverdi

komme i jobb. Høy inntekt tyder også på at de er attraktive arbeidstakere, som trolig har flere jobber å velge mellom.

Permitterte

Regresjonsresultatene viser at de permitterte har mindre sannsynlighet for å bytte yrke, mens pendling er mer vanlig. Det er naturlig at de permitterte venter lenger før de bytter yrke, siden de har forventninger om å bli kalt tilbake til jobben de i utgangspunktet ble

permittert fra. Vi ser også at dette skjer i utstrakt grad, ved at sannsynligheten for å begynne i samme yrke i samme region er langt høyere for de permitterte. Det er ikke overraskende, i og med at vi også tidligere har sett at en stor del av de permitterte går tilbake til sin tidligere arbeidsgiver (Dokken m.fl. 2017).

Størst sannsynlighet for å flytte i Finnmark

Det å flytte er nesten 10 ganger så vanlig i Finnmark som i Oslo (figur 7). Det å finne jobb i samme yrke på

samme bosted er mest sannsynlig i Oslo, mens det er mest sannsynlig for arbeidsledige i Finnmark å flytte. Nesten 40 prosent av de som avslutter et ledighetsforløp gjør det ved å ta jobb i annet yrke. Det å bytte yrke er mest sannsynlig i Hedmark og Finnmark (20 % vanligere enn i Oslo) og minst sannsynlig i Rogaland og i Sogn og Fjordane (cirka 10 % mindre vanlig enn i Oslo). I alle fylkene er sannsynligheten for å pendle eller flytte større enn i Oslo og Akershus, og sannsynligheten for å få jobb i samme yrke i samme region mindre vanlig enn i Oslo og Akershus. Rogaland, som har hatt den klart største økningen i arbeidsledigheten i den perioden vi her ser på, og hvor det også har vært økt fokus på geografisk mobilitet i NAV og media, har derimot relativt lite flytting. Sannsynligheten for å flytte er betydelig lavere enn i mange andre fylker.

Diskusjon

I denne artikkelen har vi sett på hvor vanlig det er med geografisk og yrkesmessig mobilitet blant arbeidsledige som mottar dagpenger, og hvordan ulike kjennetegn påvirker sannsynligheten for å være mobil. Vi finner at den yrkesmessige mobiliteten er høy blant dagpengemottakere, og at det også er relativt vanlig med pendling når man kommer i jobb etter å ha vært ledig. Derimot er det svært få som flytter, noe som også stemmer med tidligere studier om mobilitet. Vi har sett på personer som har rett på dagpenger og som ikke har vært registrert hos NAV de siste 18 månedene før de startet dagpengeforløpet. Ved å bruke dette utvalget får vi en oversikt over mobiliteten blant arbeidstakerne som har hatt en stabil tilknytning til arbeidslivet forut for ledighetsperioden. Det er likevel viktig å være klar over at vi mister noen grupper av arbeidsledige, for eksempel en del gjengangere som går inn og ut av ledighet, og vi kan heller ikke vite om de ledige som ikke mottar dagpenger har samme mønstre for mobilitet som de med dagpenger.

Sannsynligheten for å være mobil øker mot slutten av dagpengeperioden

Vi får bekreftet vår hypotese om at sannsynligheten for at arbeidsledige er mobile øker mot slutten av dagpengeperioden. Dette er i tråd med studier på overgang til jobb generelt. Falch m.fl. (2012) finner for eksempel at sannsynligheten for overgang til jobb

øker når retten til å motta dagpenger går mot slutten. De siste årene har det vært mye fokus på geografisk mobilitet, ettersom det har vært store geografiske forskjeller på arbeidsmarkedet. Det er likevel lite vanlig å flytte blant de arbeidsledige, men vi ser en økning i sannsynligheten for å ha fått jobb og flyttet når man nærmer seg tidspunktet hvor man mister dagpengene. Sammenliknet med flytting, så er det en klart høyere andel av de som har overgang til jobb som pendler til sin nye jobb. Dette gjelder 23 prosent av alle avsluttede forløp i utvalget vårt, og indikerer at det er en stor del av den geografiske mobiliteten som ikke fanges opp om man kun ser på flytting. Sannsynlighet for pendling er høyest tidlig i forløpet, rundt tre måneder, men også når dagpengeperioden nærmer seg slutten øker sannsynligheten. Som for geografisk mobilitet øker sannsynligheten for yrkesmobilitet når dagpengeperioden går mot slutten. Det er også en mye høyere andel som er yrkesmessig mobile sammenliknet med geografisk mobile. Hele 38 prosent av de arbeidsledige har byttet yrke når de kommer ut i jobb.

Arbeidsledige er mer mobile når arbeidsledigheten er høy

Vi får også bekreftet hypotesen om at arbeidsledige er mer mobile i regioner hvor arbeidsledigheten er høy. Arbeidsledige som bor i arbeidsmarkedsregioner med høyere ledighetsnivå har høyere sannsynlighet for å pendle for å komme ut i jobb, og de har også høyere sannsynlighet for å bytte yrke. Det er få arbeidsledige som flytter, men regresjonsresultatene viser tydelig at det henger sammen med høy arbeidsledighet, også når vi kontrollerer for bostedsfylke og individuelle karakteristika ved den arbeidsledige. Disse funnene er robuste, i den forstand at de er konsistente på tvers av ulike modellspesifikasjoner. Andreev og Schou (2017) fant i sin studie at høy ledighet var forbundet med redusert sannsynlighet for flytting, altså det motsatte av hva vi finner i vår analyse. Grunnen til at vi finner det motsatte, henger antagelig sammen med at vi bruker ulike metoder, at utvalget vi ser på er forskjellig, og at vi også definerer flytting på en annen måte.

Økning i ledigheten påvirker ikke mobiliteten

Vi finner ikke noen entydig støtte for hypotesen om at arbeidsledige er mer mobile når ledigheten øker. Dette er overraskende, fordi man i perioder med høy vekst i

arbeidsledigheten i ett område forventer at forskjellene jevnes ut innenfor arbeidsmarkedet, blant annet fordi folk flytter til områder der det er lettere å få seg jobb (Blanchard og Katz 1992). Vi finner derimot at sannsynligheten for flytting er noe lavere blant arbeidsledige som opplever at ledigheten øker i begynnelsen av ledighetsperioden. Mobilitet målt som pendling øker for menn når ledigheten øker, men yrkesmobiliteten reduseres ved økende ledighet. Her er resultatene imidlertid usikre. Cox-regresjonen gir ingen signifikant endring i sannsynligheten for å flytte, men økt sannsynlighet for yrkesmessig mobilitet ved økende ledighet (se vedlegg tabell A2). De divergerende resultatene kan skyldes at de er følsomme for definisjon av de ulike overgangene, siden de ulike utfallene konkurrerer med hverandre. Resultatene er også sensitive for definisjonen av endringsvariabelen. Når vi ser på endring i ledighet *før* man blir arbeidsledig får vi andre resultater.

De som er ledige når ledigheten er høy skiller seg antakelig fra de som er ledige når ledigheten er lav, utover de observerbare kjennetegnene vi kan kontrollere for i modellen. Det er naturlig å tenke seg at personer som blir ledige når ledigheten er lav er mindre attraktive på arbeidsmarkedet mens de som blir ledige når ledigheten er høy også inkluderer en høy andel av de som er attraktive på arbeidsmarkedet. Vi har prøvd å ta hensyn til dette ved å inkludere arbeidsledighet lokalt, i tillegg til endringen i ledigheten. Vi målte forskjeller i ledighetsutviklingen ved å inkludere en variabel for endring i arbeidsledighet i bo- og arbeidsmarkedsregionen de første 6 månedene av ledighetsperioden. Dette fanger opp geografisk variasjon, men det hadde vært interessant å se på ledigheten i den yrkesgruppen man tilhører når man studerer yrkesmessig mobilitet for å se om ledighet jevner seg ut mellom ulike yrkesgrupper.

Stor variasjon i mobilitet mellom ulike grupper arbeidsledige

Vi ser at særlig det å ha barn reduserer sannsynligheten for geografisk mobilitet, og det samme gjelder når man blir eldre. Det er ikke unaturlig at det er vanskeligere å flytte når man er mer etablert et sted. Det kan være vanskelig å få solgt boligen, man har barn på skole og om man flytter må ektefellen også finne ny jobb. Sannsynligheten for å flytte er imidlertid lav også for enslige uten barn i våre data, og man kan dermed diskutere om man burde forsøke å øke den geografiske mobiliteten i denne gruppen. Høyere utdanning er forbundet med høyere mobilitet, både geografisk og yrkesmessig. Dette er i tråd med annen forskning. I tillegg til at personer med høyere utdanning har mer kunnskap som er overførbare til andre yrker og har et bredere spekter av alternative jobber å søke på, er de kanskje også villige til å flytte eller pendle for å få en jobb som ikke lenger er tilgjengelig for dem der de bodde tidligere men som passer bedre til deres bakgrunn.

Hva betyr dette for NAV

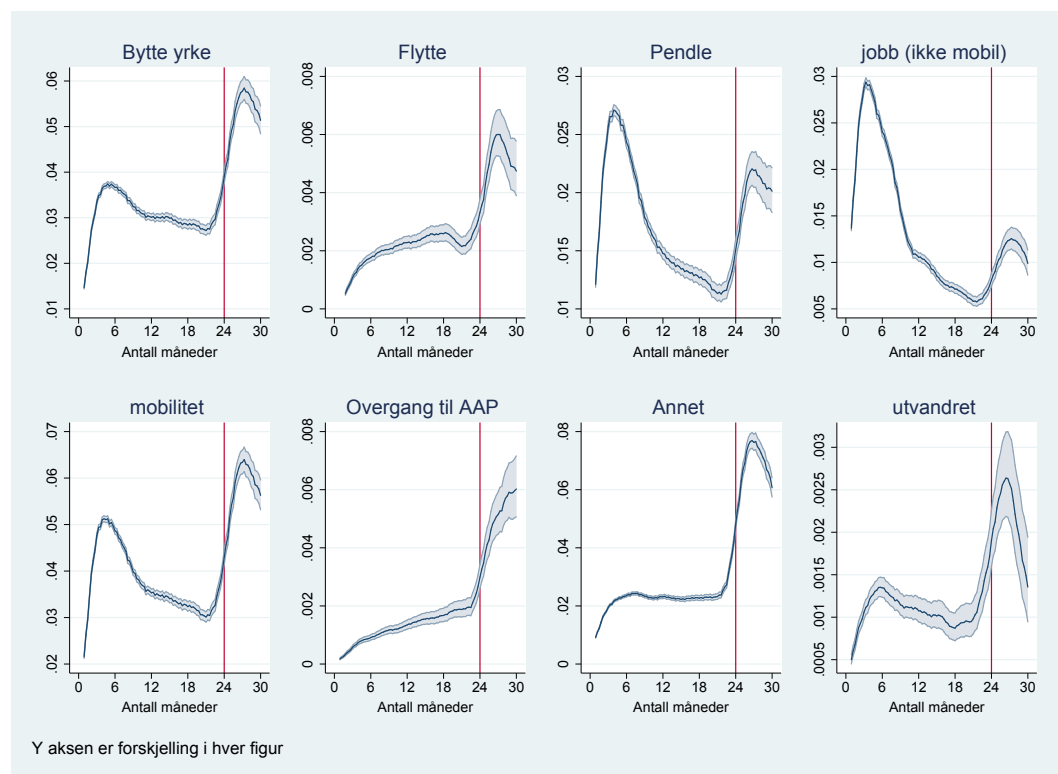
Samtidig som det er lav sannsynlighet for å flytte blant de arbeidsledige, viser de stor fleksibilitet når det gjelder pendling og spesielt yrkesmessig mobilitet. Mange begynner å jobbe i et annet yrke enn det de hadde før de ble ledig. Dette kan vise seg å være en viktig egenskap ved den norske arbeidsstyrken, for eksempel i møte med framtidig automatisering og digitalisering. Det er mange ulike anslag om hvor mange jobber som vil forsvinne på grunn av dette, men om vi vil se at yrker forsvinner og nye yrker kommer til i en raskere takt enn tidligere, er det en styrke at vi har stor grad av yrkesmessig mobilitet blant de ledige. For NAVs oppfølging av arbeidssøkere kan dette også bety at gode verktøy for å støtte opp under den yrkesmessige mobiliteten kan være vel så viktig som fokuset på geografisk mobilitet, og da spesielt flytting. For eksempel kan man tenke seg nye IT-løsninger som kan tipse arbeidssøkeren om stillinger i andre yrker andre med samme yrkesbakgrunn har startet i, og slik bidra til at det blir lettere å orientere seg også mot en annen karrierevei.

Referanser

- Andreev, Leonid og Line Schou (2017) «Mobilitet og flyttevillighet blant arbeidsledige». *Arbeid og velferd*, 3/2017, 19–40.
- Becker, Gary (1962) «Investment in human capital: A theoretical analysis». *The journal of political economy*, 70(5), 9–49.
- Blanchard, Olivier Jean og Lawrence F. Katz (1992) *Regional Evolutions*. Brookings papers on economic activity, no. 1:1992.
- Cox, D. R. (1972) Regression models and life-tables (with discussion). *Journal of the Royal Statistical Society, Series B* 34: 187–220.
- Dokken, Therese, Inger Cathrine Kann og Johannes Sørbo (2017) «Hvordan slår permitteringsregelverket ut for de permitterte?» *Arbeid og velferd*, 1/2017, 37–52.
- Falch, Nina Skrove, Inés Hardoy og Knut Røed (2012) «Analyse av en dagpengereform: Virkninger av forkortet dagpengeperiode». *Søkelys på arbeidslivet* 29(3), 181–197.
- Fine, Jason P., and Robert.. J. Gray. (1999) A proportional hazards model for the subdistribution of a competing risk. *Journal of the American Statistical Association* 94: 496–509.
- Gundersen, Frants og Dag Juvkam (2013) «Inndelinger i senterstruktur, sentralitet og BA-regioner» *Oslo: Norsk institutt for by- og regionalforskning*.
- Huttunen, Kristiina, Jarle Møen og Kjell G. Salvanes (2016) *Job loss and regional mobility*. Discussion paper, SAM 17–2016. Bergen: Norges handelshøyskole.
- Katz, Lawrence og Bruce D. Meyer (1990) «Unemployment insurance, recall expectations, and unemployment outcomes». *The Quarterly Journal of Economics*, 105 (4), 973–1002.
- Machin, Stephen, Kjell G. Salvanes and Panu Pelkonen. (2012). «Education and mobility». *Journal of the European Economic Association*, 10(2), 417–450.
- Røed, Knut og Tao Zhang (2005) «Unemployment duration and economic incentives- a quasi random-assignment approach». *European Economic Review*, 49 (7), 1799–1825.
- Ørbog, Kari-Mette (2016) «Arbeidssøkere i Stavangerregionen». *Arbeid og velferd*, 2/2016, 19–27.

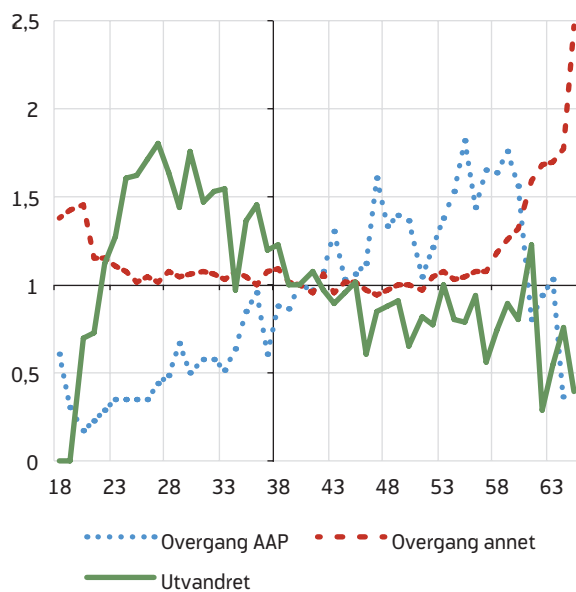
Vedlegg

Figur A1. Estimert hasard for alle overganger annet yrke, flytting og pendling, jobb-ikke mobil, arbeidsavklaringspenger, annet, og utvandret i løpet av ledighetsperioden

Kilde: NAV

Figur A2. Estimert hasardratio. Sannsynlighet for overgang til arbeidsavklaringspenger, utvandret og annet etter alder. Regresjonsresultater, konkurrerende risiko. 40 år er referanseverdi

Kilde: NAV

Tabell A1. Beskrivelse av variabler

Variabel	Beskrivelse/definisjon
I jobb	Personen er ikke lenger registrert som arbeidsledig, og registrert i jobb to måneder senere (minimum 4 timer per uke)
Flyttet	Personen er ikke lenger registrert som arbeidsledig, og registrert i jobb, og bostedsregion ved start og stopp av ledighetsperioden er ikke den samme
Pendler	Personen er ikke lenger registrert som arbeidsledig, og registrert i jobb, og arbeidsplassen ligger i en annen bo- og arbeidsmarkedsregion enn bostedet
Byttet yrke	Personen er ikke lenger registrert som arbeidsledig, og registrert i jobb, og yrkeskoden er en annen enn i siste jobb ved ledighetsforløpets start (4-sifret yrkeskode)
I jobb men ikke mobil	Personen er ikke lenger registrert som arbeidsledig, og registrert i jobb i samme yrke, i samme region og bor også i samme region
Utdanning	Høyeste nivået på <i>påbegynt</i> formell utdanning, egenrapportert. Vi skiller mellom fem ulike nivåer. I modellen er grunnskole referanse
Innvandrings-kategori	Basert på fødeland registrert i folkeregisteret. Født i Norge er referansekategorien. Verden for øvrig er delt i 6 kategorier; 1) Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand, 2) Øst-europeiske EU-land, 3) Øst-Europa utenfor EU, inkl Russland og Tyrkia, 4) Afrika, 5) Asia, Selvstendige stater i Oceania utenom Australia og New Zealand og 6) Latin-Amerika
Arbeidsledighet ved tilgang	Bruttoledighet i bo- og arbeidsmarkedsregionen ved tilgang, basert på bostedskommune
Endring i ledighet	Endring i ledighet de 6 første månedene; ingen endring (mindre eller lik 0 % endring), (referanse) vs økning (mer enn 0 %)
Alder	Alder ved tilgang (i år)
Kjønn	Kvinne (1), mann (0)
Barn	Personen har forsørgeransvar for barn under 18 år
Gift	Personen er registrert som gift i folkeregisteret
Inntekt	Inntekt som legges til grunn for beregningen av dagpengene, dvs beste av siste år eller siste tre år før tilgangsåret (i G)
Permittert	Personen er registrert som permittert ved ledighetsforløpets start
Næring	16 ulike næringsgrupper, referansen er butikkarbeid
Måned	Hvilken kalendermåned ledighetsforløpet startet (januar er referansemåned)

Tabell A2. Estimert hasardratio i Cox-modell. Betinget sannsynlighet for å bytte yrke, pendle, flytte og mobilitet samlet blant arbeidsledige, etter kjønn

Variabel	Pendle			Flytte			Bytte yrke			Mobilitet samlet		
	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt
Arbeidsledighet	1,074***	1,081***	1,080***	1,097*	1,122***	1,111***	1,103***	1,097***	1,099***	1,089***	1,079***	1,083***
Økende ledighet	1,052	1,161***	1,130***	1,009	1,124	1,077	1,017	1,070***	1,046***	1,022	1,104***	1,072***
Kvinne			0,859***			0,946			1,023*			0,996
Barn	0,739***	0,944***	0,883***	0,476***	0,787***	0,623***	0,960**	1,128***	1,053***	0,912**	1,048***	0,999
Gift	0,982	1,155***	1,097***	0,778***	0,820**	0,798**	1,093***	1,266***	1,184***	1,062***	1,203***	1,145***
Permittert	1,544***	1,822***	1,818***	0,687	1,108	1,015	0,849***	0,858***	0,862***	1,177***	1,451***	1,425***
Log inntekt	1,616***	1,762***	1,762***	1,270*	0,760***	0,933	1,334***	1,251***	1,287***	1,375***	1,420***	1,421***
N	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396

* p<0,05; ** p<0,01; *** p<0,001. Dummyvariabler for sentralitet, alder, utdanning næring, fylke og måned er inkludert i modellen, men resultatene er ikke vist i tabellen.

Kilde: NAV

Cox-regresjon

Vi benytter også en Cox-regresjon (Cox 1972). Dette er en enklere modell, sammenliknet med konkurrerende risiko, der man forutsetter at de ulike hendelsene ikke er avhengig av hverandre. Av estimatene kan vi lese den relative betydningen de ulike variablene har på sannsynligheten for hvert av utfallene vi analyserer, kontrollert for virkningene av de andre variablene som inngår i modellen. Hovedforskjellen mellom Cox-regresjon og konkurrerende risiko er at i Cox-regresjonen forutsetter vi at de andre utfallene ikke påvirker det utfallet vi ser på. I Cox-regresjonene vil for eksempel ikke sannsynligheten for å flytte være påvirket av sannsynligheten for at folk trekker seg ut av arbeidsmarkedet, noe konkurrerende risikomodell tar hensyn til.

Tabell A3. Estimert hasardratio i Cox-modell. Betinget sannsynlighet for overgang til jobb-ikke mobil, arbeidsavklaringspenger, utvandre og annet, etter kjønn

Variabel	Jobb-ikke mobil			Arbeidsavklaringspenger			Utvandret			Annet	
	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Menn	I alt
Arbeidsledighet	0,995	0,951***	0,961***	1,210***	1,220***	1,214***	1,018	1,096*	1,069	1,030*	1,020**
Økende ledighet	1,053	1,122***	1,100***	0,948	0,952	0,952	0,951	0,924	0,929	1,080***	1,083***
Kvinne			0,957*			0,998			0,850**		0,883***
Barn	0,967	1,015	0,996	0,696***	0,903	0,818***	0,586***	0,6390***	0,621***	0,857***	0,937***
Gift	1,117***	1,143***	1,137***	0,775***	0,835*	0,795***	0,979	1,110	1,065	1,107***	1,049***
Permittert	4,381***	3,333***	3,584***	0,489**	0,460***	0,470***	0,658	0,768**	0,747**	0,980	1,009
Log inntekt	0,939	0,979	0,971	0,439***	0,412***	0,434***	1,425**	1,220*	1,301***	0,979	1,062***
N	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	109 134	171 396	62 262	171 396

* p<0,05; ** p<0,01; *** p<0,001. Dummyvariabler for sentralitet, alder, utdanning, næring, fylke og måned er inkludert i modellen, men resultatene er ikke vist i tabellen.

Kilde: NAV

Fra Cox-regresjonen ser vi at isolert sett øker sannsynligheten for å flytte og pendle og bytte yrke når ledigheten øker, men når vi tar hensyn til at muligheten for å trekke seg ut av arbeidsmarkedet konkurrerer med denne hendelsen, så ser vi at flere trekker seg ut av arbeidsmarkedet i stedet for å for eksempel flytte. Historisk vet vi at når arbeidsledigheten øker, så vil flere gi opp og trekke seg helt ut av arbeidsmarkedet (arbeidstilbudet går ned). Det er et argument for å bruke konkurrerende risiko som tar hensyn til denne effekten. I tabellene ser vi også dette på koeffisientene. I Cox finner vi at økt ledighet gir økt sannsynlighet for å trekke seg ut av arbeidslivet (overgang til «Annet»). Dermed ser vi også at modellen for konkurrerende risiko har lavere koeffisient på effekten av økt ledighet på flytting, pendling osv, siden den tar hensyn til at flere trekker seg ut av arbeidslivet. I utgangspunktet virker det ulogisk at økende ledighet skal føre til at færre velger å bytte yrke, men det henger da sammen med at flere trekker seg ut av arbeidsstyrken i en slik situasjon i tillegg til at de som er ledige bruker lengre tid på å komme i jobb.

Tabell A4. Overlapp mellom de ulike mobilitetsutfallene

	Antall	% av all mobilitet
Mobilitet i alt	72 921	100 %
Bytte yrke i alt	56 736	78 %
Pendle i alt	34 796	48 %
Flytte i alt	3 196	4 %
Flytte og pendle	1 518	2 %
Flytte og pendle og bytte yrke	957	1 %
Pendle og bytte yrke	19 196	26 %
Flytte og bytte yrke	2 182	3 %